

Monumentnummer*: 526405

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 26 september 2005
Kadaster deel/nr 82815/142

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Overveen Bloemendaal Noord-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Overveen

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Bloemendaal	E			931
Bloemendaal	E			932

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 1: Begraafplaats.

Israëlitische BEGRAAFPLAATS met 124 grafmonumenten, aangelegd voor de Neie Kille te Overveen, gesticht in 1797. De begraafplaats is aangelegd op een rechthoekig perceel, destijds geheel vrij van begroeiing. Van een ontwerp voor de aanleg is verder geen sprake. Inmiddels is de begraafplaats geheel begroeid met loof- en naaldbomen, voornamelijk opschot uit de omliggende omgeving. De ecologisch gegroeide situatie (begroeiing met loof- en naaldbomen) wordt als belangrijk ervaren, vanwege het beeld dat de begraafplaats oproept. Op de begraafplaats komen nog 124 grafmonumenten voor, waaronder één tombe voor de rabbijn van de nieuwe gemeente, Izak Graanboom. De overige grafmonumenten zijn voornamelijk stèles, alle geplaatst op regels die min of meer noord-west/zuid-oost georiënteerd zijn. In een aantal gevallen liggen de graven kop-voet, in andere gevallen kop-kop. Het merendeel van de oudere grafmonumenten is buitengewoon mooi uitgevoerd en zeer goed bewaard. Opvallend daarbij is de dikwijls uitgebreide Hebreeuwse en - in een aantal gevallen - Nederlandse tekst, hetgeen is terug te voeren naar de eerste periode onder de Neie Kille en de emancipatie-beweging die daarmee gepaard ging. De meeste grafmonumenten hebben een verheven tekst, hetgeen de zerken kostbaar maakte. Vooral de oudere grafmonumenten zijn opvallend rijk gedecoreerd. Bijzonder is ook de zerk van de kinderen Wertheim, vanwege de aanwezigheid van een Hebreeuws gedichtje.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Ook is er een fraaie Parnosemregel, de rij waarop de initiatiefnemers van 1797 liggen begraven, met daarachter een aparte regel voor hun echtgenotes. Op deze regel onder meer de graven van bekende Nederlanders zoals de juristen Asser, de vooraanstaande bankier en filantroop A.C. Wertheim (1832-1897) en mr. Dr. Lodewijk E. Visser (1871-1942), tot 1940 President van de Hoge Raad en voorman in het verzet tijdens de Tweede Wereldoorlog.

De voorkomende grafmonumenten zijn voornamelijk gehouwen uit hardsteen met een ruwe bewerking aan de achterzijde.

Waardering

De Joodse BEGRAAFPLAATS (1797) is van algemeen cultuurhistorisch, genealogisch en funerairhistorisch belang:

- wegens de ouderdom en de gebruiksgeschiedenis;
- wegens het materiaalgebruik en de toegepaste symboliek;
- als bijzondere en uniek voorbeeld van een emancipatorische beweging onder de Nederlandse joden aan het eind van de 18de eeuw;
- wegens de hoge funerair-historische en landelijke genealogische waarde voor de geschiedenis van het Nederlandse jodendom in het algemeen en die van de Joodse gemeente van Amsterdam in het bijzonder;
- wegens de redelijke tot ruime mate van gaafheid van de verschillende onderdelen;
- wegens de uniciteit op landelijk niveau.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Begraafplaats